

(א) וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד.
וְאֵז יַחֲדוּ לְמַעַלָּה יַחֲדוּ לְמַטָּה,
שְׁלוֹם לְמַעַלָּה שְׁלוֹם לְמַטָּה.
כְּמוֹ זֶה יוֹסֵף לְמַטָּה, שֶׁהָרִי אַחֲזוּ
בְּצַדִּיק שְׁלֹמֶעֱלָה. כְּשִׁמְשֵׁתְלָם
לְמַטָּה, מוֹסִיף שְׁלוֹם בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת וּבְכָל הַיָּמִים
הָעֲלִיּוֹנִים. כְּתוּב כָּאֵן (שם ט) וַיְהִי
כְּדַבְּרָה אֶל יוֹסֵף יוֹם יוֹם, וְכְתוּב
שָׁם (תהלים סח) בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם
יַעֲמֹס לָנוּ. מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא שָׁמַע
לְאַשֶׁת פּוֹטִיפֶר יוֹם יוֹם, אֵז יָמִים
הָעֲלִיּוֹנִים בְּשְׁלוֹם וּבְרֻכּוֹת בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מֵאֲרַת בְּרַקִּיעַ
הַשָּׁמַיִם (בראשית א), שֶׁם שְׁנִינוּ,
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵה זֶה שְׁכַתוּב
(שיר ד) כִּלְכֵּן יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵיךְ
כָּךְ?

בֵּא רֵא, כְּשֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, עֲשָׂא מְאוֹתוֹ
הָאוֹר הַנֶּאֱצָל מִלְּמַעַלָּה, וּבְרָא
אֶת הַשָּׁמַיִם מְאוֹתוֹ רַקִּיעַ
הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִכִּינוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וּבְרָאוּ בְּתַחֲלָה, וְאוֹתוֹ
הַרַקִּיעַ הוֹלִיד כֹּל שְׂאֵר הַרַקִּיעִים
שֶׁנִּתְהוּוּ מִמֶּנּוּ.

וַאֲמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, אוֹתוֹ
הַרַקִּיעַ הוֹלִיד כֹּל הַמְּאוֹרוֹת
מְאוֹתוֹ הָאוֹר שְׁמַקְבֵּל מִלְּמַעַלָּה,
וּכְשֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹ
רַקִּיעַ, נִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הַמְּאוֹרוֹת וְהִנִּיחָם בְּאוֹתוֹ רַקִּיעַ
הַנֶּקְרָא רַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם, וְאוֹתוֹ
רַקִּיעַ נִתְהוּוּ מִן הַשָּׁמַיִם. שֶׁאָמַר
רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַב, הַרַקִּיעַ
הָעֲלִיּוֹן הוֹלִיד אֶת הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר
תַּחְתּוֹ, וְהַשָּׁמַיִם הוֹלִידוּ אֶת
הַרַקִּיעַ הַזֶּה, וְנִקְרְאוּ רַקִּיעַ
הַשָּׁמַיִם, וְנִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
הַמְּאוֹרוֹת הַלְלוּ וּנְתַנֵּם בּוֹ. זֶהוּ
שְׁכַתוּב (בראשית א) וַיִּתֵּן אֹתָם
אֱלֹהִים בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְּאוֹרוֹת הַלְלוּ וְהִנִּיחָם בְּזֶה הַרַקִּיעַ לְהִיּוֹת מִמְּשָׁלָה עַל

יַחֲדוּדָא לְתַתָּא שְׁלָמָא לְעִילָא שְׁלָמָא לְתַתָּא.
בְּגוֹזְנָא דָּא יוֹסֵף לְתַתָּא דְהָא אַחִיד בְּצַדִּיק
דְלְעִילָא, וְכַד אֲשַׁתְּלִים לְתַתָּא
אוֹסִיף שְׁלָמָא בְּכֻלְהוּ עַלְמִין וּבְכָל יוֹמִין
עַלְאִין. כְּתִיב הֵכָא וַיְהִי כְּדַבְּרָה אֶל יוֹסֵף יוֹם
יוֹם וְכְתִיב הֵתָם (תהלים ס"ח) בְּרוּךְ יְיָ יוֹם יוֹם
יַעֲמוֹס לָנוּ בְּגִין דְלֹא שָׁמַע לָהּ לְאַשֶׁת פּוֹטִיפֶר
יוֹם יוֹם, כְּדִין יוֹמִין עַלְאִין בְּשְׁלָמָא וּבְרֻכְתָּא
בְּכֻלְהוּ עַלְמִין.

(בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאוֹרוֹת בְּרַקִּיעַ
הַשָּׁמַיִם תִּפְּזוּ תְּנִינָן אָמַר רַבִּי יִצְחָק מְאִי
דְכְתִיב (שיר השירים ד') כִּלְכֵּן יָפָה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין
כָּךְ.

הָא חֲזִי, כְּשֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
עוֹלָמוֹ עֲשָׂא מְאוֹתוֹ הָאוֹר הַנֶּאֱצָל
לְמַעַלָּה וּבְרָא אֶת הַשָּׁמַיִם מְאוֹתוֹ רַקִּיעַ
הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִכִּינוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְרָאוּ
בְּתַחֲלָה וְאוֹתוֹ הַרַקִּיעַ הוֹלִיד כֹּל שְׂאֵר
הַשָּׁמַיִם (נ"א הרקיעים) שֶׁנִּתְהוּוּ מִמֶּנּוּ.

וַאֲמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב אוֹתוֹ הַרַקִּיעַ הוֹלִיד
כֹּל הַמְּאוֹרוֹת מְאוֹתוֹ הָאוֹר שְׁמַקְבֵּל
לְמַעַלָּה וּכְשֶׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹ
רַקִּיעַ נִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַמְּאוֹרוֹת
וְהִנִּיחָם בְּאוֹתוֹ רַקִּיעַ הַנֶּקְרָא רַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם,
וְאוֹתוֹ רַקִּיעַ נִתְהוּוּ מִן הַשָּׁמַיִם דְּאָמַר רַבִּי
יְהוּדָה אָמַר רַב הַרַקִּיעַ הָעֲלִיּוֹן הוֹלִיד אֶת
הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר תַּחְתּוֹ, וְהַשָּׁמַיִם הוֹלִידוּ הָאִי
רַקִּיעַ וְנִקְרְאוּ רַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם וְנִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא הִנִּי מְאוֹרוֹת וּנְתַנֵּם בּוֹ. הֵדָּא הוּא דְכְתִיב
(בראשית א) וַיִּתֵּן אוֹתָם אֱלֹהִים בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִנִּי

מאורות והניחם ביד (נ"א בנה) הרקיע להיות
 ממשלה על הארץ ולהשתמש בהם הבריות
 ושניהם נתנו אורם בשוה. אמרה הלכנה
 אין נאה להשתמש ולהתנהג בשני כתרים
 בשוה. מה עשה הקדוש ברוך הוא המעיט
 אותה והיינו הפפרה של שעיר ראש חדש
 שנאמר בו (במדבר כ"ח) חטאת ליי.

אמר רבי יעקב ובכמה אתר תנינן דא ולא
 אתיישבא בלבאי עניינא, כד אתא רב
 נחמן אתו ושיליהו, משמען אמר (נ"א
 כמשמעו). אמר רבי יהודה לרבי יעקב פלום
 אתה רוצה לעבור על דברי חביריך,
 אשתיק.

רבי יוסי ברבי שמעון בן לקוניא אתא
 למחמי לרבי אלעזר חתניה נפקת
 ברתיה ושקלת ידוהי לנשקא להון, ואמר
 לה לכי ומעטי את עצמך מקמיה בעליך
 דאיהו קדישא. שמע רבי אלעזר. אמר, פען
 ידענא אנא מדפרנא מלה חד דאיהי מרגלא
 יקירא דאתמר על סיהרא כדתנינן דקדשא
 בריך הוא אמר לסיהרא לכי ומעטי את
 עצמך דחשבה סיהרא דלא אתייהיב
 שולטנא לה, אמר ליה חמוהי, אנא כף
 שמענא וכף הוה מסודר בלבאי ובגין דלא
 אעבר על דעתוהי דחבראי שתקתי.

פתח רבי אלעזר ואמר (דברים ל"ג) אשריך
 ישראל מי כמוך עם נושע בני מגן
 עזרך ואשר חרב גאותך, אמר רבי אלעזר
 וכי גאותן של ישראל בחרב הוא, לאו הכי,
 דהא חרב לעשו אתיהיבת דכתיב (בראשית כ"ז)
 ועל חרבך תחיה אלא הכי שמענא מאבוי
 דאלין תלמידי חכמים דכד שמעין מלה
 ולא אתיישבא בלבהון ואינון מגיחי קרבא

הארץ ולהשתמש בהם הבריות,
 ושניהם נתנו אורם בשוה. אמרה
 הלכנה, אין נאה להשתמש
 ולהתנהג בשני כתרים בשוה. מה
 עשה הקדוש ברוך הוא? המעיט
 אותה, והיינו הפפרה של שעיר
 ראש חדש שנאמר בו (במדבר כח)
 חטאת לה'.

אמר רבי יעקב, בכמה מקומות
 שנינו את זה, ולא התישב בלבי
 הענין. כשבא רב נחמן, באו
 ושאלו אותו. אמר כמשמעו. אמר
 רבי יהודה לרבי יעקב, פלום אתה
 רוצה לעבר על דברי חביריך?
 שתק.

רבי יוסי ברבי שמעון בן לקוניא
 בא לראות את רבי אלעזר חתנו.
 יצאה בתו ולקחה ידיו לנשק
 אותם. אמר לה, לכי ומעטי
 מלפני בעלך, שהוא קדוש. שמע
 רבי אלעזר ואמר, עכשו ידעתי,
 אני נזכר בדבר אחד, שהיא
 מרגלית יקרה שנאמר על הלכנה,
 כמו ששנינו שהקדוש ברוך הוא
 אמר ללכנה לכי ומעטי את עצמך,
 שחשבה הלכנה שלא נתן לה
 שלטון. אמר לו חמיו, כף אני
 שמעתי וכף היה מסדר בלבי,
 וכדי שלא לעבר על דעת חבירי
 שתקתי.

פתח רבי אלעזר ואמר, (דברים לו)
 אשריך ישראל מי כמוך עם נושע
 בה' מגן עזרך ואשר חרב גאותך.
 אמר רבי אלעזר, וכי גאותם של
 ישראל בחרב הוא? לא כף! שהרי
 החרב נתנה לעשו, שכתוב (בראשית
 כז) ועל חרבך תחיה. אלא כף
 שמעתי מאבי, שאלו תלמידי
 חכמים, שכאשר שומעים דבר
 ולא מתישב בלבם, והם עורכים
 קרב זה עם זה כאותם עורכי
 קרבות בחרב, ורוצים להרג זה

דין עם דין פאינון מגיחי